

Maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukainen yhteislupa / Morenia Oy, Mäntymäki 601-405-16-4 ja Pihtiputaan valtionmaa 601-893-1-4, Pihtipudas

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta 29.04.2025 § 24
170/11.01.00.02/2024

Morenia Oy hakee ympäristö- ja maa-aineslupaa 200 000 k-m³ kalliokiviaineksen ottamiselle, murskeen valmistukseen ja välivarastointiin. Lupaa haetaan 10 vuodeksi. Lisäksi haetaan lupaa vastaanottaa puhtaita ylijäämämaita korkeintaan 20 000 m³ luvan voimassaoloaikana. Suunniteltu ottoalue sijaitsee Pihtiputaan kunnassa tiloilla Mäntymäki 601-405-16-4 ja Pihtiputaan valtionmaa 601- 893-1-4.

Lisäksi haetaan lupaa aloittaa toiminta mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

HAKIJA
Morenia Oy
Automaatitietie 1
90460 Oulunsalo
Y-tunnus 3169375-1

VIREILLETULO
Hakemus on tullut vireille Pohjoisen Keski-Suomen
ympäristölautakunnassa 14.11.2024.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE
Toimintaan tulee hakea maa-aineslupa kalliokiviaineksen ottamista varten sekä ympäristölupa, koska kysymyksessä on kivenlouhimo, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää sekä tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää (ympäristönsuojelulaki 27 §, liite 1, taulukko 2, kohdat 7 c ja 7 e). Lupa-asia käsitellään ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaisena yhteislupana.

TOIMIVALTAINEN LUPAVIRANOMAINEN
Toimivaltainen lupaviranomainen on kunnan
ympäristönsuojeluviranomainen (ympäristönsuojeluasetus 2 §, kohdat 6 a ja 6 b). Pihtiputaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta.

OTTAMISALUE
Toiminta-alue sijoittuu Morenia Oy:n omistamalle kiinteistölle 601-405-16-4 ja vuokraamalle kiinteistölle Pihtiputaan valtionmaa 601-893-1-4. Mäntymäen alue sijaitsee Pihtiputaan kunnassa, Seläntauksessa n. 11km Pihtiputaan keskuksesta lounaaseen.

ALUEEN YMPÄRISTÖ
Haettavan ottoalueen puusto on osittain hakattu, hakkaamattomilla alueilla on eri-ikäistä mäntyvaltaista havupuustoa. Alueen maanpeitteisyys on vähäistä, varsinkin mäen lakiosalle sijoittuvalla ottoalueen osalla, jossa on

kalliopaljastumia. Maanpeitteiden paksuus kasvaa jonkin verran ottoalueen eteläpuolen rinteessä.

Lähin suojelualue on Kivineva – Karhukangas suojelukokonaisuuteen kuuluva Mäntymäen tienvarren ja Pirttimäen rinteiden vanhojen metsien Natura 2000 -suojelualue, joka sijaitsee ottoalueesta n. 0,8 km luoteeseen.

Lähin talo sijaitsee n. 1,7 km:n päässä ottoalueesta. Kohde ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Kohde ei sijaitse luonnonsuojelu- tai Natura-alueella. Kohdealue ei kuulu mihinkään suojeluohjelmiin, eikä suunniteltua ottoaluetta ole osoitettu virkistyskäyttöön.

ALUEEN SUUNNITTELUTILANNE

Suunnittelualueella ei ole asemakaavaa tai yleiskaavaa. Aluetta koskevat Keski-Suomen maakuntakaavan kaavamääräykset. Keski-Suomen maakuntakaavassa (1.12.2017) kohdealue on merkitty biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi. Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloustuotantoon tarkoitettuja alueita: ”Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa varmistetaan maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä.” Kyseinen merkintä ei kuitenkaan kategorisesti estä maa-ainesten ottoa. Alueella ei ole yleiskaavaa eikä asemakaavaa. Vanhassa Keski-Suomen maakuntakaavassa alue on merkitty kalliokiviaineksen ottovyöhyke (eo2), rakennuskiviainesten ottovyöhyke (eo3) sekä malmipotentialinen vyöhyke (ek) merkinnöillä.

HAKEMUS JA OTTAMISSUUNNITELMA

Maa-ainesten ottaminen

Ottoalue sijaitsee Kinnulantieltä (maantie 6540) erkanevan metsäautotien (Mäntymäentie) varrella, etäisyyttä Pihtiputaan keskusta on noin 18 km. Alueelta on otettu aiemmin kiviainesta. Edelliset maa-aines- ja ympäristöluvat ovat olleet voimassa 28.2.2017 saakka. Otettava kiviaines käytetään alueen tiestön ylläpitoon ja rakentamiseen sekä muihin maarakennuskohteisiin. Alueen koordinaatit ETRS-TM35FIN-järjestelmässä ovat 421523, 7018946.

Suunniteltu otto kohdistuu kallioon. Ottoalueen kokonaispinta-ala on 4,04 ha josta kaivu-/-louhinta-aluetta on noin 2,8 ha. Ottamisen pohjantas on +159,00 (N2000). Lupaa haetaan 200 000 m³:n kallion ottomäärälle 10 vuodeksi. Ottosyvyys on 0-27 m.

Pääosa louhitusta kiviaineksesta murskataan, seulotaan tai välpätään. Tuotanto tapahtuu 2-3-vaiheisella murskauslaitoksella, jonka syöttö tapahtuu kaivinkoneella tai pyöräkuormaajalla. Kiviainestuotteiden läjitys tehdään pyöräkuormaajalla. Toiminta ei ole jatkuvaa vaan sitä tapahtuu keskimäärin kerran vuodessa tai harvemmin, toimintajakson pituus on noin 3-4 viikkoa kerrallaan. Toimintajakson aikana suoritetaan yleensä 1-2 louhintaräjäytystä per murskauskerta. Louheen rikotusta suoritetaan tarvittaessa. Kuorma- ja kuljetustoiminta painottuu kesäaikaan. Alueelta louhittava ja murskattava kiviaineksen määrä on keskimäärin noin 56 000 t / vuosi.

Kallion louhintaporaus suoritetaan siirrettävillä porausvaunuilla. Räjätysaineita ei varastoida alueella. Louheen murskaus suoritetaan siirrettävällä murskauslaitoksella, jonka kokoonpano vaihtelee tarpeen mukaan. Pääsääntöisesti laitteistona on esi-/leukamurskain, väli- ja jälkimurskaimet, kuljettimet ja seulastot. Murskauslaitoksen syöttöön käytetään tarpeen mukaan joko kaivin- tai pyöräkonetta ja valmiin murskeen vastaanotossa ja varastoinnissa pyöräkuormaajaa. Käyttöenergia murskalaitokselle tuotetaan aggregaateilla, joiden polttoaineena on kevyt polttoöljy.

Toiminnan aikana muodostuvat jyrkät kallioseinämät suojataan teräsverkkoaidalla tai muulla vastaavalla tavalla. Alueelle laitetaan myös mm. jyrkänteistä varoittavia kylttejä.

Kiviaineksen kuljetus tapahtuu Mäntymäen tien kautta Kinnulan tielle. Mäntymäen tien varrella ei ole asutusta. Tukitoimintoalueet sijoittuvat Mäntymäen tien viereen ja tuotantotoiminnan aikana tielle laitetaan toiminnasta varoittavia kylttejä. Työmaan tuotantotoiminta tilataan ulkopuolisilta urakoitsijoilta, jotka vastaavat itse omien työntekijöidensä työnjohdosta ja työturvallisuudesta Morenia Oy:n valvoessa lupaehtojen noudattamista.

Ottamistyön aikana tulee noudattaa voimassa olevia työturvallisuusmääräyksiä. Koska työnaikainen luiskakaltevuus on jyrkkä, alueen huolelliseen suojaamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Poltto- ja voiteluaineita varastoidaan alueella vain sen verran, mitä käytettävät työkoneet välittömästi vaativat. Toiminnan aikana polttonesteet säilytetään kaksoisvaipallisissa säiliöissä tai valuma-altaallisissa erillisissä suojakonteissa. Poltto- ja voiteluaineiden käsittelyssä ja varastoinnissa noudatetaan erityistä huolellisuutta ja alueella on tuotantotoiminnan aikana öljynimeytysmateriaalia vahinkotilanteiden varalle. Polttoaineiden huolellisella käsittelyllä ei aiheuteta vaaraa ympäristölle. Toimintajaksojen ulkopuolella alueella ei säilytetä polttoaineita mutta mikäli siellä tullaan käyttämään lastauskäytössä tarvittavaa pyöräkuormaajaa, niin sitä säilytetään aina lukittuna tukitoiminta-alueella mahdollisen ilkvallan aiheuttaman ympäristövahingon ehkäisemiseksi.

Louhinnassa ja murskauksessa sekä kiviaineksen lastauksessa ja kuljetuksissa syntyy kiviainespölyä ja melua. Louhintaräjäytykset aiheuttavat myös ajoittaista tärinää. Energian tuotannossa syntyy vähäinen määrä savukaasuja.

Toiminnasta ei aiheudu pöly- tai tärinähaittoja lähimpään asutukseen. Louhintaporausessa syntyvän kiviainespölyn leviäminen estetään poravaunuun sijoitetun pölynkeräyslaitteiston avulla. Murskauksessa syntyvän pölyn määrää vähennetään tarvittaessa myös kastelemalla tai kuljettimia peittämällä. Ilmanlaatuasetuksen (VNA 711/2001) mukaisten pölyn raja-arvojen ylittyminen murskaustoiminnan vaikutuksesta on epätodennäköistä lähelläkin murskausaluetta. Pölyn osalta sallittu leijuma alitetaan käytettävillä murskauslaitteistoilla alle 300 metrin etäisyydellä ja käytännössä metsäkasvillisuuden ansiosta jo lyhyemmällä matkalla. Näin ollen haitat eläimille ja alueen virkistyskäytölle ja esimerkiksi metsästämiselle rajoittuvat ainoastaan louhosalueeseen eikä näin ollen estä alueen muuta käyttöä pois lukien siis toiminta-alue. Louhinnan ja

murskauksen sekä niihin liittyvien toimintojen ennakoitavat ympäristövaikutukset tulevat olemaan vähäisiä ja rajoittuvat murskauslaitoksen välittömään läheisyyteen.

Tuotannosta syntyvillä murske- ja pintamaakasoilla pystytään ehkäisemään melun leviämistä. Melua vähentää huomattavasti Mäntymäen kallioseinämät, joiden suojaan murskauslaitos sijoitetaan. Melu on luonteeltaan tasaista, ei impulssimaista. Melua syntyy eniten murskauksessa ja sen vaikutuksia merkittävästi vähennetään sijoittamalla murskauslaitos kallioseinämien suojaan ja sijoittelemalla kasoja häiriintyvien kohteiden puolelle.

Louhosalue on suunniteltu siten, että siihen ei kerry merkittäviä määriä sulamis- tai sadevesiä. Murskaustoiminnassa käytetään vettä tarvittaessa vähäisiä määriä pölyämistä ehkäisevään kasteluun. Näin ollen alueen vesienkäsittelyllä ei ole merkittävää heikentävää vaikutusta alueen lähiympäristölle.

Ottotoiminnan päätyttyä alueen reunat louhitaan, tasataan, luiskataan pintamailla ja annetaan metsittyä tai metsitetään. Maisemointi suoritetaan 1:2–1:3-luiskauksia käyttäen siten että se on ympäröivään maastoon soveltuvaa eikä riko maisemakuvaa. Tuotannollisen louhintatyön aikana rakennetaan tulevia luiskia vasten ns. portaat, jotta maisemoinnissa materiaalit pysyvät luiskassa eivätkä sadevesien yms. vaikutuksesta valu alas rinnettä. Luiskaukseen käytetään louhetta ja puhtaita kaivuumaita. Pintakerrokseksi jätetään kasvualustaksi humuspitoisia pintamaita, jotka on alueelta kuorittu oton edetessä suunnitelma-alueen reunalle. Maisemointiluiskausta tehdään jo ottotoiminnan aikana mahdollisuuksien mukaan. Maisemointiin asti louhoksen reunat voivat olla jyrkkiä, jolloin ne on suojattu metalliverkkoaidalla tai muulla vastaavalla. Maisemoinnin jälkeen toiminnan aikaiset aidat tai muut suojaukset puretaan pois.

Kierrätystä ja maisemointia varten otetaan vastaan puhtaita ylijäämämaita enintään 20 000t/a eli noin 10 000 m³ltr/a, kuitenkin korkeintaan 20 000 m³ltr luvan voimassaoloaikana. Maisemointi toteutetaan siten, että puhtaiden ylijäämämaitojen vastaanotto ei ole maisemoinnin kannalta välttämätöntä. Maisemointiin käytettäviä ylijäämämaita saa tuoda vain kohteista, joissa ei ole ollut maaperää pilaavaa toimintaa. Lajitettävän maa-aineksen mukana alueelle ei saa tuoda rakennusjätettä. Lajitettävän maa-aineksen laatua ja puhtautta tarkkaillaan silmämääräisesti. Tarvittaessa lajitettävien maiden puhtaus varmistetaan kenttäanalyysointia- tai laboratorionäyttein ennen materiaalin tuomista alueelle. Ylijäämämaat lajitellaan alueelle loppukäyttötarkoituksen mukaan esim. kivennäismaat (luiskatyttöihin), humusmaat (luiskaverhoilu, kasvualusta) sekä louhe/kivet (hyödynnetään mahdollisesti murskaamalla). vastaanottomäärät raportoidaan ympäristöviranomaiselle vuosittain.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Asian vireilläolosta on kuulutettu Viitasaaren kaupungin verkkosivuilla. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Pihtiputaan kunnan verkkosivuilla. Kuulutus on julkaistu 29.1.2025. Kuulutus ja hakemusasiakirjat on pidetty nähtävillä 29.1.-7.3.2025. Niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, on lisäksi tiedotettu erikseen kirjeellä.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei ole jätetty muistutuksia eikä mielipiteitä.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunto kunnan terveydensuojeluviranomaiselta ja Keski-Suomen ELY-keskukselta.

Terveydensuojeluviranomaisen lausunto

Pohjoisen Keski-Suomen Ympäristötoimen ympäristöterveystarkastaja on antanut hakemuksesta terveydensuojeluviranomaisen lausunnon 18.2.2025, jossa todetaan seuraavaa:

"Pihtiputaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen lausuntona totean seuraavaa.

Maaperän ja pohjavesiensuojelu

Toiminnassa ja ympäristöluvassa tulee huomioida Vna 800/2010 kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (ns murskausasetuksen) määräykset maaperän ja pohjaveden suojelusta (9§).

Melu

Suojauksissa, laitoksen sijoittelussa sekä ympäristölupamääräyksissä tulee huomioida em murskausasetuksen (800/2010) toiminnan sijoittamiseen ja meluun liittyvät määräykset (6§, 7§ ja 8§) Tarvittaessa toiminnanharjoittajan tulee kustannuksellaan toteuttaa puolueeton melumittaus.

Pöly

Pienhiukkaspitoisuus ei saa ylittää asutulla alueella Valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadusta 79/2017 annettuja terveyshaittojen ehkäisemiseksi annettuja raja-arvoja. Tarvittaessa toiminnanharjoittajan tulee kustannuksellaan toteuttaa puolueeton ilmanlaadun mittaus. Laitoksen suojauksissa, sijoittelussa sekä ympäristölupamääräyksissä tulee huomioida em murskausasetuksen (800/2010) toiminnan sijoittamiseen ja pölyyn liittyvät määräykset (4§)."

Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunto

Keski-Suomen ELY-keskus on antanut hakemuksesta 6.3.2025 päivätyn lausunnon, jossa todetaan seuraavaa:

"Lajitietokeskuksen Viranomaisportaalin tai ympäristöhallinnon tietojärjestelmien mukaan toimenpidealueelta ei ole tiedossa rauhoitettujen tai uhanalaisten lajien esiintymiä. Kohteen välittömässä läheisyydessä ei sijaitsee perustettuja suojelualueita tai Natura-alueita.

Suunniteltu ottoalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella.

Hakemuksessa ei ole esitetty tietoja mahdollisista kaivoista tai lähteistä ottoalueen ympäristössä.

ELY-keskus pitää mahdollisena yhteiskäsittelyhakemuksen mukaista toimintaa alueella. Toiminnassa tulee hakemuksessa esitetyn lisäksi noudattaa seuraavia ohjeita:

- Alueelle vastaanotettavat puhtaat ylijäämämaat tulee käyttää ottoalueen luiskauksiin ja alueen maisemointiin. Muussa tapauksessa tulee huomioida, että maa-aineksen läjittäminen ilman suunnitelmallista hyödyntämistä rinnastetaan maankaatopaikkaan.

-Alin sallittu ottotaso on ottoalueella +159 m N2000. Jos alueella havaitaan pohjavettä, on pohjavesipinnan yläpuolelle jätettävä 2 metrin suojakerros. Pohjaveden asemaa muuttavaa kaivua ei hyväksytä.

-Ennen ottotoiminnan jatkamista ja ottotoiminnan päätyttyä sekä tarvittaessa, tulee mahdollisista lähialueen porakaivoista tutkia vedenlaatu ja mitata vedenpinnan korkeus. Vesinäytteiden otossa tulee käyttää sertifioitua näytteenottajaa ja analysoinnissa akkreditoitua laboratoriota.

-Valvonnan helpottamiseksi tulee alueelle asentaa riittävästi alinta ottotasoa osoittavia, selvästi näkyviä korkeusmerkkejä. Myös ottamisalueen rajat tulee merkitä selvästi maastoon sekä ottoalue suojata riittävän korkealla ja sään kestävällä aidalla. Merkinnät tulee tehdä ennen ottotoiminnan aloittamista. Lisäksi ottoalueelle tulee sijoittaa selkeä taulu, josta ilmenee mm. maa-ainesluvanhaltijan / urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassaoloaika.

- Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi sekä autojen ja koneiden säilytys ja huolto on alueella kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaara ole poistettu asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla. Myös koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa. Lisäksi pohjaveden ja maaperän puhtaana säilymiseksi on huolehdittava siitä, että vahingollisten aineiden käsittelyssä noudatetaan erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta. Jos öljyä tai muuta pohja- ja pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava kunnan öljyvahinkojen torjuntaviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi.

- Ottoalue tulee maisemoida suunnitelman mukaisesti. Alueen jälkitasauksessa, jälkiverhoilussa ja yleisessä siistimisessä ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia materiaaleja. Pintamaat tulee varastoida kaivualueen ulkopuolelle siten, että ne voidaan käyttää maisemoinnin yhteydessä kasvualustan muodostamiseen. Kaksi vuotta ennen lupakauden päättymistä alueella tulee tehdä tarkastus, jossa selvitetään jatkosuunnitelmat ja mahdollinen maisemointitarve. Tarkastuksessa tulee olla läsnä luvanhaltija, kunnan maa-ainesoton valvoja sekä tarvittaessa ELY-keskuksen edustaja.

-Toiminnassa tulee lisäksi käyttää ohjeistuksena Ympäristöministeriön julkaisua 2023:30: Maa-ainesten ottaminen, Opas ainesten kestävään käyttöön.

-Kivenlouhinnassa ja murskaustoiminnassa on noudatettava valtioneuvoston asetusta (ns. Muraus-asetus) kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010). Myönnettävässä ympäristöluvassa asetuksen säädöksiä on käytettävä ympäristönsuojelullisina vähimmäisvaatimuksina.

-Toiminnassa tulee huomioida myös Suomen ympäristökeskuksen Suomen ympäristö – julkaisusarjan julkaisussa 25/2010 "Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) – Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa" esitetyt parhaat käyttökelpoiset tekniikat (BAT, best available techniques) sekä parhaat ympäristökäytännöt (BEP, best environmental practice) suosituksia.

-ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hakemuksessa esitetty toiminta vastaa melun- ja pölyntorjuntatoimien osalta Murausasetuksen vaatimuksia ja BAT:in mukaisia suosituksia. Hakemuksen mukaan lähin asuinkiinteistö sijaitsee ottamisalueelta n. 1700 m päässä.

-Toiminta-ajat vastaavat Muraus-asetuksen toiminta-aikoja muilta osin, mutta kuormausta ja kuljetusta esitetään tehtäväksi myös lauantaisin klo 7-18. Muraus-asetuksen (VNa 800/2010) 8 §:n 2 momentin mukaan ympäristöluvassa voidaan erityisistä syistä sallia kuormausta ja kuljetusta lauantaisin kello 7.00-18.00 välisenä aikana. Hakemuksessa ei ole esitetty erityistä syytä lauantain aikaisille kuormauksille ja kuljetuksille. ELY-keskus katsoo, että vaikka etäisyys häiriintyviin kohteisiin on yli 500 m, tulee päivittäisissä toiminta-ajoissa lähtökohtaisesti noudattaa Muraus-asetuksessa annettuja toiminta-aikoja.

-Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia, ettei maa-ainesten oton tai ylijäämämaisen tuonnin yhteydessä levitetä Euroopan unionin vieraslajiluetteloön tai kansalliseen vieraslajiluetteloön kuuluvia vieraslajeja, esimerkiksi siirrettävän maa-aineksen tai työkalujen mukana. "

Luvanhakijan vastine saapuneisiin lausuntoihin
"Suunnitellun ottoalueen läheisyydessä ei ole tiedossa olevia porakaivoja tai lähteitä. Lähin talo sijoittuu 1,7 km etäisyydellä. Lähin tunnettu lähde sijaitsee yli 2,5 km etäisyydellä. Hakija katsoo, että etäisyydet tunnettuihin kohteisiin on riittävät eikä tarvetta kohteen kaivojen tarkkailulle katsota tarpeelliseksi. Mikäli läheisyyteen asennetaan porakaivoja, esim. 500 m säteelle ottoalueesta voidaan korkeutta ja laatua tarkkailla ELY:n lausunnon mukaisesti.

Alueelle vastaanotettavat puhtaat ylijäämämaat käytetään ottoalueen luiskauksiin ja alueen maisemointiin. Muussa tapauksessa maa-aineksen läjittämistä suoritetaan vain, mikäli kiertotaloutta varten vastaanotettaville maa-aineksille on sijoituskohde tiedossa. Alueelle vastaanotetaan vain puhtaita maa-aineksia, joiden alkuperä ja laatu ja hyödynnettävyys on varmasti tiedossa.

Hakemuksessa esitetty lauantain kuormausta ja kuljetusta ei koske normaalia jatkuvaa toimintaa. Lauantaina 7-18 suoritettavaa toimintaa voidaan harjoittaa isommissa hankkeissa missä toimituspäivät ja ajat ovat vähäiset ja kiireelliset. Näitä voivat olla esimerkiksi suuremmat infra- ja ratahankkeet, joissa työskennellään myös viikonloppuisin. Näissäkin toimituksissa huolehditaan, ettei lähiasutukselle aiheudu kohtuutonta haittaa.

Kaikessa toiminnassa noudatetaan erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta."

Oheismateriaali:

- sijaintikartta
- suunnitelmakartta

Lisätiedot: Ympäristösihteeri Katja Lappalainen, puh. 044 459 6815

Päätösehdotus

Ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja:

Ympäristölautakunta myöntää hakijalle maa-aineslain sekä ympäristönsuojelulain mukaisen yhteisluvan haettuun kokonaismäärältään 200 000 m³ kalliokiviaineksen ottamiseen sekä kallion louhintaan ja murskaukseen sekä puhtaiden ylijäämämaiden vastaanottoon maisemointia varten korkeintaan 20 000 m³ luvan voimassaoloaikana Mäntymäen kallioalueelle, kiinteistöille Mäntymäki 601-405-16-4 ja Pihtiputaan valtionmaa 601- 893-1-4, Pihtipudas.

Lupa myönnetään 10 vuodeksi. Hakemuksessa, 9.10.2024 päivätyssä ottosuunnitelmassa ja sen liitteissä esitetyn lisäksi tulee maa-aineksen ottamisessa, louhinnassa ja murskauksessa sekä ylijäämämaiden vastaanotossa noudattaa seuraavia määräyksiä:

Lupamääräykset

1. Ennen ottamistoiminnan aloittamista tulee ottamisalue merkitä selvästi maastoon. Ottamisalueen rajat tulee merkitä selvästi maastoon sekä ottoalue suojata riittävän korkealla ja sään kestävällä aidalla. Alueelle tulee sijoittaa riittävä määrä korkeusmerkkejä, joista ottotason arviointi on mahdollista suorittaa. Ottamisalueelle tulee pystyttää selkeä taulu, josta ilmenee luvanhaltijan / urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassaoloaika. Merkinnät tulee tehdä ennen ottotoiminnan aloittamista.

Ennen toiminnan aloittamista alueella on pidettävä aloitustarkastus, jossa käydään läpi lupaan liittyvät asiat.

2. Alin sallittu ottotaso on +159,00 (N2000), mutta kuitenkin vähintään 2 metriä ylimmän havaitun pohjavesitasen yläpuolella. Pohjaveden asemaa muuttavaa kaivua ei sallita.
3. Alueelle vastaanotettavat puhtaat ylijäämämaat tulee käyttää ottoalueen luiskauksiin ja alueen maisemointiin. Muussa tapauksessa tulee huomioda, että maa-aineksen läjittäminen ilman suunnitelmallista hyödyntämistä rinnastetaan maankaatopaikkaan, jolle tulee hakea ympäristölupaa.
4. Louhinta- ja murskaustyön aikana tulee riittävin varoitusilmoituksin ja muutoinkin huolehtia siitä, ettei toiminnasta aiheudu vaaraa alueella liikkuville.
5. Mikäli sade- ja sulamisvedet eivät imeydy louhinta-alueelle, tulee vedet johtaa hallitusti laskeutusaltaan kautta maastoon.
6. Toiminnan ajalliset rajoitukset
Poraaminen on sallittu arkipäivisin klo 8–18
Räjäytykset ja rikotus on sallittu arkipäivisin klo 8–18

Murskaaminen on sallittu arkipäivisin klo 7–22
Kuormaaminen ja kuljetus on sallittu arkipäivisin klo 6–22

Murskaus- ja louhintatoimintaa ei saa harjoittaa pyhäpäivinä eikä joulu-,
uudenvuoden- tai juhannusaattona.

7. Meluhaittojen ehkäisy

Toiminnasta aiheutuva melu ei saa häiriölle alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (VNp 993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja vakituisen asumiseen käytettävillä alueilla päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 LAeq ja yöohjearvoa (klo 22–7) LAeq 50 dB sekä loma-asumiseen käytettävillä alueilla päiväohjearvoa (klo 7–22) 45 dB ja yöohjearvoa (klo 22–7) 40 dB. Toiminta tulee sijoittaa alueella siten, että kaivannon reunat ja varastokasat ehkäisevät mahdollisimman tehokkaasti melun leviämistä häiriintyvien kohteiden suuntaan. Haitallista melua on torjuttava koteloinnein, kumituksin ja muilla vastaavasti ääniteknisesti parhailla meluntorjuntatoimilla. Meluesteet on tarvittaessa rakennettava melulähteen välittömään läheisyyteen.

Jos määrättyjen meluohjearvojen ylittymistä on syytä epäillä, tulee luvan saajan valvontaviranomaisen vaatiessa teettää kustannuksellaan melumittaus lähimmillä asuinkiinteistöillä toiminnan aikana. Mittausten niin osoittaessa on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin meluhaittojen vähentämiseksi ohjearvojen mukaiselle tasolle. Tarvittaessa melumittaus on tehtävä viranomaisen niin määrätessä myöhemmin uudelleen.

8. Tärinähaittojen ehkäisy

Toiminnan aiheuttama tärinä ei saa aiheuttaa ympäristön rakennusten ja rakennelmien vaurioitumista. Mikäli tarvetta ilmenee, toiminnanharjoittajan tulee tarvittaessa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen määräyksestä selvittää vaurioiden määrä ja laatu.

9. Pölyhaittojen ehkäisy

Toiminnan aiheuttama pölyhaitta ei saa ylittää lähimmällä asumiseen käytettävällä alueella hengitettävien hiukkasten (PM10) osalta raja-arvoa 50 µg/m³, 24 h keskiarvona mitattuna. Tarvittaessa, mikäli on aihetta epäillä raja-arvon ylittyvän, toiminnanharjoittajan on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen määräyksestä tehtävä pölypäästöön liittyvä mittaus. Pölyhaittoja tulee tarpeen mukaan ehkäistä kastelemalla tai koteloimalla laitteistot tai muul la vastaavalla menetelmällä.

10. Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty muulloin kuin murskaus- ja louhintatoiminnan aikana. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja. Autojen ja koneiden säilytys ja huolto alueella on kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaara ole poistettu asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla. Koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa. Lisäksi on pohjavedelle tai maaperälle vahingollisten aineiden käsittelyssä noudatettava erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta. Murskaus- ja louhintajakson aikana alueelle sijoitettavat polttoainesäiliöt tulee olla

lukittavia sekä ylitäytönestimellä ja laponestolaitteella varustettuja. Niiden tulee olla kaksoisvaippasäiliöitä tai ne tulee sijoittaa lujiin ja tiiviisiin suoja-altaisiin, joiden tilavuus on suurempi kuin polttoainesäiliöiden tilavuus. Tällöin suoja-altaat tulee varustaa katoksilla tai sadeveden poistoja erotuslaitteilla. Altaisiin kertynyt vesi poistetaan säännöllisesti. Toiminnassa tarvittavat voiteluöljyt ja muut vaaralliset aineet tulee säilyttää omissa astioissaan tiivispohjaisessa lukittavassa varastokontissa tai vastaavassa. Murskaus- ja louhintajakson loputtua polttoainesäiliöt tulee siirtää alueelta pois.

11. Jos öljyä tai muuta pohja- tai pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava Keski-Suomen pelastuslaitokselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi. Vahinko- ja onnettomuustilanteita varten on alueelle varattava riittävä määrä imeyttämismateriaalia, kuten turvetta.
12. Alueelle ei saa jättää roskaa, jätettä eikä tarpeettomia rakenteita tai esineitä. Toiminnassa syntyvät jätteet tulee kerätä omiin keräysastioihinsa ja toimittaa asianmukaiselle vastaanottajalle ensisijaisesti hyötykäyttöön. Vaaralliset jätteet kuten öljyiset jätteet tulee varastoida omissa selkeästi merkityissä astioissaan ja säilyttää suljetussa tilassa, huoltovaunussa tai kontissa ennen toimittamista hyväksytyyn vastaanottoon.
13. Urakoitsijat ja toimintapaikalla toimiva henkilöstö tulee perehdyttää tämän ympäristösuojelulain ja maa-aineslain mukaisen yhteisluvan ehtojen sekä vahinkotilanteiden varalle. Henkilöstön käytössä tulee olla toimintaohjeet vahinkotilanteiden varalle. Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminnalle on nimettävä vastuuhenkilö. Vastuuhenkilön yhteystiedot tulee toimittaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.
14. Toiminnanharjoittajan tulee seurata toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) kehittymistä ja parhaiden ympäristökäytänteiden (BEP) kehittymistä sekä varautua niiden käyttöönottoon.
15. Ennen kunkin toimintajakson aloittamista murskausasema esitetään toimintakunnossa ja ilmoitetaan työmaavastuuhenkilöiden tiedot ympäristönsuojeluviranomaiselle.
16. Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa laitoksen toiminnasta, tuotantomääristä, toiminnassa syntyvistä jätelajeista, jätemääristä ja niiden toimituspaikoista sekä poikkeuksellisista tilanteista.

Alueelle tuotavista ylijäämämaista on pidettävä kuormakirjanpitoa, josta ilmenee:

- tuoja (kuljettaja/yritys)
- päivämäärä
- kuormakoko (paino ja/tai tilavuus)
- alkuperä
- silmämääräisesti arvioitu maalaji
- poikkeukselliset tilanteet

Yhteenveto laitoksen tarkkailusta ja kirjanpidosta on toimitettava ympäristönsuojeluviranomaiselle vuosittain tammikuun loppuun mennessä.

17. Ottamisen päätyttyä ottoalue tulee maisemoida ottosuunnitelmassa esitetyn mukaisesti. Alueen jälkitasauksessa, jälkiverhoilussa ja yleisessä siistimisessä ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia materiaaleja. Pintamaat tulee varastoida kaivualueen ulkopuolelle siten, että ne voidaan käyttää maisemoinnin yhteydessä kasvualustan muodostamiseen. Kaksi vuotta ennen lupakauden päättymistä alueella tulee tehdä tarkastus, jossa selvitetään jatkosuunnitelmat ja mahdollinen maisemointitarve. Tarkastuksessa tulee olla läsnä luvanhaltija, kunnan maa-ainesoton valvoja sekä tarvittaessa ELY-keskuksen edustaja.

Ottoalueen reunoille jäävät 1,5 m korkeammat ja 1:2 kaltevuutta jyrkemmät reunat ja muut vaaralliset reunat tulee suojata pysyvästi teräsaidalla.

18. Toiminnan olennaisesta muuttamisesta ja lopettamisesta sekä toiminnan pysyvistä tai pitkäaikaisesta keskeyttämisestä on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti ja siinä on selvitettävä tarvittavat ympäristönsuojelutoimet, jotka alueella on tarpeen tehdä.

Toiminnan aloittamislupa ennen päätöksen lainvoimaisuutta:

Lupa toiminnan aloittamiseksi ennen päätöksen lainvoimaisuutta myönnetään.

Vakuuden määrääminen:

Ennen ottamistoiminnan aloittamista tulee hakijan antaa 13 200 euron vakuus lupamääräysten noudattamiseksi. Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty.

Samaa vakuutta voidaan käyttää niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa.

RATKAISUN PERUSTELUT

Lupaharkinnan perusteet

Hakemuksen ja lupamääräysten mukaan tehtävän ottamisen ei katsota aiheuttavan maa-aineslain 3 §:n tarkoittamia haitallisia seurauksia. Luvan myöntämisestä ei katsota aiheutuvan ympäristönsuojelulain 49 §:n tarkoittamaa haitallista seurausta tai sen vaaraa, vaan tämän hetkisen tiedon mukaan luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty, kun toimintaa harjoitetaan tässä päätöksessä esitetyllä tavalla. Hakemuksessa ja

suunnitelmissa esitetty toiminta on järjestetty murskaus- ja louhintatoimintojen yleisesti käytössä olevien hyvien toimintaperiaatteiden mukaisesti.

Ympäristölautakunta katsoo, että kun toimintaa harjoitetaan hakemuksessa esitetyllä tavalla ja noudatetaan tässä luvassa annettuja määräyksiä, toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu luvan myöntämisen esteenä olevaa terveys haittaa, merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, kiellettyä maan tai pohjaveden pilaantumista, erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella tai eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta räsistusta. Toiminta ei sijoitu kaavamääräysten vastaisesti.

Valtioneuvoston asetuksen (800/2010) 3 §:n mukaan kivenlouhimo ja kivenmurskaamo on sijoitettava siten, että niiden etäisyys asuinrakennukseen ja loma-asumiseen käytettävään rakennukseen on vähintään 300 metriä. Tämä etäisyys kohteessa täyttyy.

Laitos ei sijoitu tärkeälle tai muuten vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella tai sellaisen välittömään läheisyyteen. Välittömässä läheisyydessä ei ole myöskään yksittäisiä talousvesikaivoja eikä vesistöjä.

Tuotantoalueella ei ole erityisiä luonnonarvoja eikä luonnonsuojelulain perusteella erityisesti suojeltavia lajeja ja luontotyyppejä. Toiminnasta mahdollisesti aiheutuva maaperän ja pohjaveden pilaantumisen vaara voidaan estää annetuilla määräyksillä.

Rajoituksilla on haluttu varmistaa, että toiminnasta ei aiheutuisi alueen asukkaille kohtuutonta räsistusta, terveyshaittaa tai viihtyisyshaittaa. Haittojen rajoittamiseksi on asetettu toiminta- ja aikarajoituksia sekä annettu määräyksiä toiminnan sijoittamisesta, suojauksesta sekä tarkkailusta. Annetut lupamääräykset ovat tarpeellisia, jotta toiminnasta aiheutuva ympäristön pilaantumisen vaara sekä ottamisen vahingollinen vaikutus jää mahdollisimman vähäiseksi, eikä siitä aiheudu haittaa tai vaaraa.

Ottamisen aloittaminen ennen päätöksen lainvoimaisuutta voidaan sallia, koska kyseessä ei ole uusi maa-ainesten ottoalue.

Lausuntojen huomiointi

Saapuneet lausunnot on otettu huomioon lupaharkinnassa ja lupamääräyksissä.

Lupamääräysten 1–18 yksilöidyt perustelut

Lupamääräykset 1-3

Lupamääräykset on annettu haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi.

Lupamääräykset 4

Lupamääräykset on annettu alueella liikkuville kohdistuvan vaaran ja haitan vähentämiseksi sekä valvonnan toteuttamiseksi.

Lupamääräykset 6-7

Meluhaittojen ehkäisemiseksi on rajoitettu toiminta-aikoja sekä määrätty melupäästöä koskevista rajoista ja suojauksista ja meluvaikutuksen tarkkailusta.

Lupamääräys 8

on annettu toiminnan haitallisten äänivaikutusten ehkäisemiseksi ja niiden selvittämiseksi.

Lupamääräys 9

on annettu pölyhaittojen ehkäisemiseksi. Asuinalueilla on määrätty pölypäästöä koskevista rajoista ja suojauksista ja pölyvaikutuksen tarkkailusta.

Lupamääräykset 5, 10-11

Määräykset on annettu pohja- ja pintaveden sekä maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Lupamääräys 12

Määräys on annettu asianmukaisen jätehuollon turvaamiseksi ja alueen roskaan tuomi sen ehkäisemiseksi.

Lupamääräys 13

Määräykset on annettu poikkeuksellisiin tilanteisiin varautumiseksi.

Lupamääräys 14

Parasta käyttökelpoista tekniikkaa koskeva määräys on annettu ympäristönsuojelulain nojalla.

Lupamääräykset 15-16, 18

Määräykset on annettu valvonnan toteuttamiseksi ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi.

Lupamääräys 17

Lupamääräys on annettu maaperän pilaantumisen- ja maisemahaitan välttämiseksi ja rajoittamiseksi sekä alueen turvallisuuden varmistamiseksi ottotoiminnan päättymisen jälkeen.

**MAININTA LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN
NOUDATTAMISESTA**

Jos asetuksella annetaan tämän lain nojalla myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassa olosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

LUVAN VOIMASSA OLO

Lupa on voimassa 30.4.2035 saakka.

Jos lupavelvollinen toiminta oleellisesti muuttuu, on toiminnalle haettava uusi lupa. Tämä päätös on määräaikana voimassa, kunnes uusi lupapäätös on tullut lainvoimaiseksi.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaan.

Tarkastusmaksu

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maksutaksan mukaisesti tarkastusmaksuksi määrätään 4162,8 euroa. Maksuun lisätään hakemuksen ja päätöksen tiedottamisesta aiheutuvat kulut ja asianosaisten kuulemiskulut.

Sovelletut oikeusohjeet

Maa-aineslaki (555/1981) 1, 3-6, 10-13, 19-20 ja 23 §.

VNA maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1, 6 ja 7 §.

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 27, 42, 43, 44, 47a, 48, 49, 52, 53, 58, 62, 66, 70, 83 - 87, 96, 190 ja 191 §.

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 2 ja 11 - 15 §.

Jätelaki (646/2011) 12, 13, 15, 72, 118 §.

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010).

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992).

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (38/2011).

Pohjoisen Keski-Suomen Ympäristöpalveluiden maa-ainestaksa (Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta 4.3.2025 § 10).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Käsittelymaksuun saa hakea valittamalla muutosta samoin kuin pääasiaan. Valitusaika on 30 päivää päätöksen antopäivästä. Päätökseen liitetään valitusosoitus.

Päätös

Hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Hallintovalitus

Toimenpiteet

Ote hakija, Keski-Suomen ely-keskus, kuulutus tiedoksi muille asianosaisille sekä julkaisu Viitasaaren ja Pihtiputaan verkkosivut

Tarkastetusta, allekirjoitetusta ja 5.5.2025 nähtävänä pidetystä pöytäkirjasta otteen oikeaksi todistaa

5.5.2025

Auli Mattola

Toimistosihtööri

Sähköinen allekirjoitus

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 24**VALITUSOSOITUS**

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Päätöksen tiedoksianto

Päätös on annettu asianosaisille tiedoksi kirjeellä, jotka on lähetetty 5.5.2025.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusaika päättyy 11.6.2025.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Päätöksen katsotaan tulleen *viranomaisen* tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianomaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Vaasan hallinto-oikeudelle

Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa
Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 4 krs.
Sähköpostiosoite: vaasa.hao@oikeus.fi
Faksinumero: 029 564 2760
Puhelinnumero: 029 564 2780 (vaihe)

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy [Tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Viitasaaren kaupungin kirjaamosta.

Posti- ja käyntiosoite: Keskitie 10, 44500 Viitasaari
Sähköpostiosoite: viitasaaren.kaupunki@viitasaari.fi
Puhelinnumero: 014 459 7411

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9 - 15.